

JUSTIS- OG BEREDSKAPSDEPARTEMENTET  
Postboks 8005 Dep.  
0030 OSLO

Vår referanse

2025/1038-2

Deres referanse

24/8102

Dato

25.03.2025

## Hørings svar – forslag til endring i sikkerhetsloven § 8-4

EOS-utvalget viser til Justis- og beredskapsdepartementets høringsbrev 17. februar 2025 om forslag til endringer i sikkerhetsloven § 8-4 om avgjørelse av klarering.

Høringsnotatet er ikke sendt til EOS-utvalget. Etter sikkerhetsloven § 11-1 er EOS-utvalget kontrollorgan for forebyggende sikkerhetsarbeid som utføres i medhold av sikkerhetsloven. Utvalget er etter EOS-kontrollloven § 6 fjerde ledd punkt 3 pålagt å føre kontroll med klareringssaker. På denne bakgrunn forventer utvalget at lovforslag som berører sikkerhetsloven, og især det forebyggende sikkerhetsarbeidet, rutinemessig blir sendt til utvalget som ledd i høringsprosessen.

Utvalget har videre enkelte merknader til forslaget.

Dersom det gis klarering på vilkår, skal disse være egnet til å *redusere* risikoen ved å gi klarering, jf. klareringsforskriften § 21. Departementet viser i høringsnotatet til spesialmerknadene til sikkerhetsloven § 8-6 hvor det fremgår at vilkår kan benyttes dersom «dette vurderes som et tilstrekkelig *risikoreduserende* tiltak» (utvalgets kursivering). Departementet viser videre til at bruk av vilkår blant annet vil «kunne bidra til et mer fleksibelt system hvor verdifull kompetanse kan rekrutteres, uten at dette innebærer en uakseptabel risiko»<sup>1</sup>. Dette er særlig aktuelt når den som søkes klarert har nøkkelkompetanse som anses nødvendig for anmodende virksomhet. I forlengelsen av dette har utvalget merket seg justis- og beredskapsministerens skriftlige svar til stortingsrepresentant Dagfinn Henrik Olsen, der det står at «forvaltningens behov for nøkkelkompetanse vil kunne tillegges vekt ved vurdering av risiko etter klareringsforskriften § 21». Disse uttalelsene synes etter utvalgets syn å handle om risiko*aksept*, heller enn risiko*reduserende* tiltak.

Utvalget mener i forlengelsen av dette at det er positivt å lovfeste at klareringsvurderingen skal bero på en konkret, individuell helthetsvurdering og ikke en skjematisk beslutning. Individuelle, konkrete vurderinger og større rom for bruk av vilkår kan likevel utfordre hensynet til likebehandling. Særlig vanskelig kan det være å sikre likebehandling på tvers av klareringsmyndigheter, hvor det kan vokse frem ulik praksis.

---

<sup>1</sup> Prop. 153 L (2015-2026) s. 187.

Hensynet til helhetlig behandling av klareringsanmodninger var et sentralt formål da antallet klareringsmyndigheter ble vedtatt redusert i 2016.<sup>2</sup> I forbindelse med denne lovendringen viste EOS-utvalget til at færre klareringsmyndigheter vil være viktig for å sikre likebehandling. Hensynet til likebehandling ble også trukket frem i innstillingen fra Forsvars- og utenrikskomiteen. Lovendringen medførte en kraftig reduksjon i antallet klareringsmyndigheter. Det er likevel stadig viktig å ivareta hensynet til likebehandling på tvers av klareringsmyndighetene.

Utvalget ber derfor departementet om å vurdere lovendringens betydning for hensynet til likebehandling og hvordan departementet mener dette kan sikres ved behandling av klareringsanmodninger på tvers av sivil og militær klareringsmyndighet, samt tjenester som klarer eget personell. Utvalget ber videre departementet tydeliggjøre hvilket handlingsrom klareringsmyndighetene har til å akseptere risiko ved behandling av klareringsanmodninger, samt vurdere hvordan det kan sikres en omforent forståelse mellom klareringsmyndighetene av hvilken risiko som kan aksepteres ved ansettelse av nøkkelpersonell.

Vennlig hilsen

Kristin Krohn Devold  
nestleder

*Dokumentet er elektronisk godkjent uten signatur.*

---

<sup>2</sup> Prop. 97 L (2015-2016).